

Paddenstoelen.flits

Natuurpunt [no.reply@natuurpuntwebsite.be]

Verzonden: vrijdag 3 februari 2012 13:11

Aan: Veerle Solia

Paddenstoelen.flits

januari -
februari 2012

- [Paddenstoel van de maand: Gewoon donsvoetje](#)
- [Paddenstoelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#)
- [Paddenstoelen scoren op natuurbericht.be](#)
- [Paddenstoelwerkgroepen zetten het nieuwe jaar in](#)
- [Roestenboek bijna uitverkocht](#)
- [Sterreschot, Stijfselzwam, Klontjestrilzwam, ...](#)
- [Mycologendag 2012](#)

Paddenstoel van de maand: Gewoon donsvoetje

De plaatjeszwam die je in de wintermaanden het meest tegenkomt is het Gewoon donsvoetje (*Tubaria furfuracea*): een klein bruin paddenstoeltje, dat takjes, twijgen en humus verteert. De soort dankt zijn naam aan de steelvoet die vaak met witte dons bedekt is, hoewel dit niet altijd even duidelijk is. Je kan beter letten op de [breed aangehechte tot licht aflopende](#)

[plaatjes](#). Nog een belangrijk kenmerk is het zogenaamde "driegdraadje" op de hoedrand, gevormd door witte velumresten, maar deze verdwijnen snel door weer en wind. De hoedrand is meestal opvallend gestreept. De hoed, de steel, de plaatjes en ook de sporen zijn kaneelbruin; bij droogte kan het hoedje wit uitbleken. Onze noorderburen erkennen de wintervorm van donsvoetje als een "echte soort": het Winterdonsvoetje. Maar sinds de uitgebreide studie van het genus *Tubaria* in Vlaanderen (Volders, 2002), wordt Winterdonsvoetje gelijkgesteld aan Gewoon donsvoetje.

Paddenstoelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De nieuwe paddenstoelenatlas werd op

14 oktober voor de provincie Vlaams-Brabant voorgesteld in het provinciehuis te Leuven. Maar ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest deed zijn duit in het zakje voor dit project en de Brusselse verenigingen CMB (Cercle de Mycologie de Bruxelles, CEBE - MOB (Milieu commissie Brussel en Omgeving vzw) en Natuurpunt Brussel werkten mee aan dit project.

Vijf van de 50 belangrijke gebieden voor paddenstoelen in het atlasgebied liggen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: Het Moeraske, Vogelzangbeekvallei, Hof ter Musschen, Laarbeekbos en Terkamerenbos. In deze laatste twee werd vooral voor 2000 naar paddenstoelen gekeken. De andere gebieden worden af en toe door de CMB bezocht. In de Vogelzangbeekvallei werd in 2009 voor het eerst naar paddenstoelen gekeken... maar het werd al snel duidelijk dat dit gebied heel wat potentie voor paddenstoelen heeft. Recent werd daar weer een nieuwe soort voor Vlaanderen gevonden: *Geopora cervina* (een bekerzwam die als een ondergronds bolletje begint en bij rijpheid boven de grond komt en openscheurt). Maar ook op de site van Tour & Taxis en zelfs een verwaarloosde bloembak in Brussel centrum leverde mooie vondsten op.

Op **vrijdag 17 februari** wordt het boek in Brussel voorgesteld. Olivier Beck van Leefmilieu Brussel - BIM zal een inleiding geven, waarna Roosmarijn Steeman het atlaswerk (the making of) in beeld brengt. De avond start om 19u30 en gaat door op de Oude graanmarkt in Brussel. Meer info over dit gebeuren en de juiste locatie vind je op de [website van Natuurpunt Brussel](#).

Paddenstoelen scoren op natuurbericht.be

Wanneer het winter is en er voor een aantal soortgroepen (planten, vlinders, ...) weinig te beleven valt, blijven er overal paddenstoelen te vinden ... En over deze soortenrijke groep valt altijd iets te schrijven!

Als je de titel "Hete zoentjes tussen het mos" leest, dan denk je niet meteen aan paddenstoelen. Via een wedstrijd in Engeland kwam het "Groot oranje mosschijfje" aan de tot de verbeelding sprekende naam "Hot lips". Wie voelt zich nu niet aangetrokken om [dit bericht](#) te lezen? Met wat geluk zag je bij vriesweer al eens plukjes van de baard van sinterklaas liggen in het bos. Dit fenomeen, haarijs genaamd, wordt haarfijn uitgelegd in het [volgende bericht](#). Dat de wimpelvormige uitsteeksels (gallen) op elzenproppen in feite ook zwammen zijn, lees je in "[Ook elzen hangen de vlag uit](#)". En wat je allemaal kan met een tonderzwam ontdek je via; [1, 2, 3, 4, hoedje van.... tonderzwam](#). Minder goed nieuws is het [verhaal over de essenziekte](#).

Heb je een idee voor een paddenstoelnatuurbericht, stuur dan je verhaal door naar [de redactie van Natuurbericht](#).

Paddenstoelwerkgroepen zetten het nieuwe jaar in

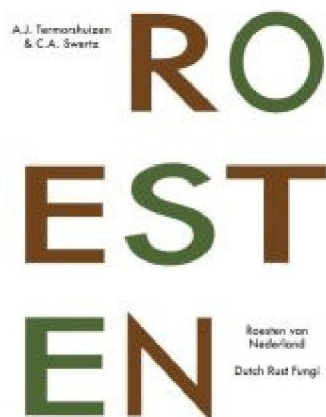
Hier en daar vernemen wij dat paddenstoelwerkgroepen het nieuwe jaar inzetten met een glaasje en een hapje. Zo'n winterse bijeenkomst is ideaal om het voorbije seizoen met woord en beeld te overlopen. En moest dat nog niet gebeurd zijn, dan is dit de gelegenheid bij

uitstek om een nieuwe kalender op te stellen. Van de volgende werkgroepen kregen we alvast een kalender: [Brugse Mycologische Werkgroep](#), [Mycoflora](#) (Natuurpunt Westerlo) en [Mycologia](#) (Zuid-West-Vlaanderen).

Andere werkgroepen kiezen er dan weer voor om de uitstappen niet te lang op voorhand aan te kondigen, zodat ze afhankelijk van het weer naar een natter of een droger gebied kunnen gaan. Zo gaat het er aan toe bij [Paddenstoelenwerkgroep Meetjesland](#) en [De Takruitertjes](#) (Natuurpunt Moervaart - Zuidlede).

Roestenboek bijna uitverkocht

In de vorige flits werd de verkoop van [het Roestenboek](#) in onze

Natuurpunt winkel aangekondigd. We kregen daar veel reacties op en 40 roestenboeken werden opgehaald in Nederland. Van de hoofdredacteur kregen we te horen dat hij zelf nog maar een 50-tal exemplaren over had. In onze winkel liggen er ook nog maar een paar.... dus wie dat boek zeker wil hebben, moet niet te lang meer wachten. De auteurs zijn bovendien niet van plan om direct aan een herdruk te beginnen. Deze nieuwe literatuur moet er eerst voor zorgen dat de verspreiding van roesten in Nederland en Vlaanderen beter gedocumenteerd

wordt. Dus gebruik het boek niet alleen om in uw boekenkast te laten pronken, maar ga ermee aan de slag. Een nieuwe vindplaats voor een roest zoeken, is op dit moment nog vrij gemakkelijk.

Het eerste roestenboek met deftige sleutels en tal van kleurenfoto's is voorlopig nog te krijgen aan de prijs van **49,5 euro voor leden** en **55 euro voor niet-leden**.

Sterreschot, Stijfselzwam, Klontjestrilzwam,

...

Trilzwammen vormen een bijzondere groep onder de paddenstoelen. Die gelatineuze substanties trekken de aandacht van zowel paddenstoelliefhebbers als niet-mycologen. Maar niet elke witte blubber die je in het bos tegenkomt is een trilzwam...

Een slijmerig hoopje in het gras of mos is meestal sterreschot: een soort braaksel van een reiger of een bunzing waarin de onverteerde eileiders van kikkers of padden zitten. Soms zie je zelfs al zwarte puntjes van de rijpende eitjes... en dan ben je helemaal zeker.

Maar kom je een vastzittende slijmerige massa tegen op een tak of groter stuk vermolmd loofhout dan heb je nog verschillende mogelijkheden. Wanneer je witte klontjes ziet dan kan je zeker zijn dat het de [Klontjestrilzwam](#) is (*Myxarium nucleatum*). Deze witte pitjes van calciumoxolaat zijn helaas niet altijd te zien bij deze soort en dan kan er natuurlijk verwarring ontstaan met de veel zeldzamere [Stijfselzwam](#) (*Exidia thuretiana*). Voor deze laatste is volgens de [Standaardlijst van de Vlaamse mycologen](#) microscopisch nazicht vereist en moet herbariummateriaal bewaard worden. Wanneer je een veldwaarneming van Stijfselzwam invoert in waarnemingen.be dan wordt die waarneming als [niet te beoordelen](#) aangeduid.

De meest typische vorm van Stijfselzwam zie je op [deze foto](#): aangedrukte, plakkaatachtige vruchtlichamen die nagenoeg melkwit zijn en dus minder doorschijnend dan de Klontjestrilzwam. Wellicht is de Stijfselzwam één van de meest foutief gedetermineerde paddenstoelen. Let ook goed op voor de [Gele trilzwam](#), die vooral na aanhoudend regenweer al haar geel pigment kan verliezen en er dan volledig (doorschijnend) wit uit ziet. Tenslotte vermelden we de [Kertrilzwam](#) (*Tremella encephala*), die enkel op naalldhout voorkomt.

Mycologendag 2012

Op zaterdag 17 maart gaat de 21ste Vlaamse mycologendag door in het provinciehuis in Leuven. Het [volledige](#)

[programma](#) vind je hier. Zoals elk jaar is het weer een interessante mix van lichte en zwaardere kost. In de voormiddag komt Henry Beker wat meer duidelijkheid scheppen in het voorkomen van Hebeloma (vaalhoeden) in Vlaanderen. Mieke Verbeken, Kobeke Van de Putte en Ronny Boeykens brengen nieuws uit Russulalesland en Dieter Slos vertelt u over wat zijn onderzoek naar truffels alvast opleverde.

Tijdens de middagpauze is er tijd om bij te praten en boeken te kopen bij de Natuurpuntwinkel. Deze zal net zoals de voorbije jaren een beperkt aanbod hebben. Maar als er speciale wensen of bestellingen zijn, geef ze dan tijdig door aan de [Natuurpuntwinkel](#).

Na de middag brengt Roosmarijn Steeman voor de laatste keer de stand van zake van het brandplekkenproject. Raf Leysen geeft een overzicht van zijn bijdrage voor de standaardlijst van de ascomyceten: de Meeldauwen. En traditiegetrouw sluiten Luc Lenaerts, Wim Veraghtert, Ronny Boeykens, Bernard Declercq, Hans Vermeulen,..... deze boeiende dag af met bijzondere vondsten.

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen ? Klik dan [hier](#).
Heb je opmerkingen of vragen? Mail dan naar roosmarijn.steeman@natuurpunt.be.

=

- This E-mail Message was Processed by Virtual AutumnTECH: Standard Edition -

<http://www.AutumnTECH.com>

=